

Gåsemosen – ideer til naturpleje

Prioritering af indsats ud fra kort og snak med ejer: **Moseområde mod sydøst.**

Beskrivelse af området: Moseområdet mod øst, som beskrives i dette ideoplæg, er præget af mellemhøje star-arter med forekomst i mere eller mindre sammenhængende bestande. Der er også artsrige områder med lavtvoksende kalkindikerende arter. Disse områder er karakteristiske ved forekomst af hirse-star. En del af området er tidligere pilekrat, der er fjernet i vinteren 2012. Det har efterladt en meget bar bund, som endnu ikke er i vegetationsmæssigt balance. Det ser ud til at moseområdet, der er udpeget, godt kunne udvides til også at omfatte noget af det mellemliggende areal med træbevoksning syd for den store sø.

Plusarter: Kærsvovlrod (relativ stor forekomst), langbladet ranunkel (nogle steder i rørskovskanten), blåtop (ringe forekomst) og engviol (ringe forekomst). Det er nogle af de arter, som kan understøttes af afgræsning/lysåbning i rørskoven. Desuden arter som kragefod, kærdueurt og bukkeblad.

Folden ved Gåsemosen. Områder består af både kulturpræget græsmarker og af beskyttet natur. Den beskyttede natur er registreret som mose (gullig skravering), eng (grønlig skravering) og et vandhul samt større tørvegrave (blå). Den træbevoksede del af mosen inden for folden er ryddet i 2012. Området grænser op til beskyttet vandløb (blå linje). Rød linje: ydergrænse for fold. Orthofoto 2012. Kilde: Arealinfo.

midt
regionmidtjylland

Derudover har projektet fået støtte fra Kvægafgiftsfonden, Region Midtjylland samt kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro og Randers.

Natur & Landbrug
www.natlan.dk

Plusarter fremmes ved at større bestande af tagrør og star holdes lysåbent, og at tuer/bevoksninger af star ender med at være bidt godt ned sidst på sommeren.

Minusarter: Pil, der skyder fra de gamle stød, nyetableret pileplanter og iris, der optræder dominerende i delområder.

Minusarter hæmmes: Pil ved at genvækst fra stød holdes nede ved dyrenes græsning – det ser ud til at dyrene klarer dette arbejde meget godt nu. Holde øje med at det går godt fremover. Iris forventes at blive hæmmet bedst ved afgræsning tidligt på sæsonen, således at planterne ikke sætter frø. Her i starten af juli 2014 var kvæget godt i gang med at bide iris ned, men der var også en hel del frøstandere. Derfor godt, hvis de får mulighed for at gå hurtigt i gang med denne art fremover.

Hvordan fremme/hæmme arterne: Godt at irisområde græsses i bund relativ tidligt. Herefter kan dyreholdet overføres til fold mod øst, hvor der i løbet af sommeren græsses godt ned. Bedst hvis hele irisområdet kan afgræsses samlet evt. ved at sætte et midlertidigt hegn efter iris gruppen mod øst, således irisgruppen kan afgræsses samlet, se skitse

Foldskifte vurderes at være væsentlig for en god naturpleje på arealerne, indtil der er kommet en bedre balance mellem forskellige arter i det område hvor der er fældet pil. Senere kan det vurderes om man kan benytte kontinuert græsning i begge de besigtigede folde i sommermånederne.

Særlige potentialer i området i øvrigt: Der er gode områder for vibe, hvor der er græsset i bund efterår og der er fugtig bund, som syd for den mellemste og mellemstore sø.

Struktur plejemål: Tuer og bestande af star græsses godt ned (nikkende star, næbstar, almindelig star), dvs. så der er skabt en mosaik af trampede områder, helt nedgræsset og delvist nedgræsset vegetation samt gerne mindre ugræssede områder. På længere sigt forventes bedre balance mellem arterne, og der kan senere lettes på græsningstrykket, så flere arter får lejlighed til at blomstre. En balancegang.

Krat og andre vedplanter: På nedskåret pil kommer der nye skud, som skal sikres bidt ned hvert år. Det er fint at folden indeholder nogle vedplanter til skygge og læ for de græssende dyr, som de tydeligvis satte pris på. De lysner selv op i kratområderne.

Kær-svovlrod

Langbladet ranunkel

Eventuelle: Fodervogn flyttes, da næringsstoffer pt. meget let flyder til moseområdet – og der fodres alligevel ikke om sommeren. Fodervognens indflydelse ses til dels af den store forekomst af skræppe-arter og horsetidsel. Fordelagtigt at den står i forbindelse med tidligere omdriftsarealer, hvor dyrene har adgang til i det tidlige forår og ved indbinding. Der er en del horse-tidsel og skræpper i område tæt på omdriftsarealerne – disse kan med fordel afhugges før de sætter frø. Med hensyn til vand er der naturligt vand til rådighed i alle folde, og ikke behov for justeringer.